

Ongemakkelijke vragen plagen UU-student tijdens expeditie naar Spitsbergen

Op weg naar het diepte punt van het meer met links Wim Hoek en in het midden Willem van der Bilt (foto door Rob Buiters)

"Er is een ijsbeer gesignaleerd aan de kust." Masterstudent Cecile Hilgen was deze zomer mee op expeditie naar de Noordpool om onderzoek te doen voor haar masterscriptie. Ze was er samen met vele klimaatonderzoekers en vroeg zich regelmatig af hoe ze hun verblijf daar kon verantwoorden en wat ze zelf kan doen om de klimaatverandering die daar heel zichtbaar is, een halt toe te roepen.

ACHTERGROND

Door [Cecile Hilgen](#) on 29/08/2022

[Read in English](#)

'Waarom ga je vliegen als klimaatonderzoeker?' Deze confronterende vraag stelde ik mezelf toen ik in juli het vliegtuig instapte naar de Noordpool om als enige student deel te nemen aan de Science Expedition Edgeøya Svalbard (SEES). Het doel van de poolexpeditie is om de gevolgen van de opwarming van de aarde te kwantificeren. In Oost-Svalbard heeft de klimaatverandering voor één van de hoogste temperatuurstijgingen geleid op aarde.

Voor mijn master Aardwetenschappen schrijf ik een scriptie over Arctische meren onder toezicht van mijn supervisor Wim Hoek. Hij deed ook in 2015 mee aan de SEES en kon ook deze keer hulp gebruiken bij het boren in meertjes om zo klimaatschommelingen in het verleden te reconstrueren. Die monsters heb ik ook nodig voor mijn afstudeeronderzoek. Naast ons waren er ook nog 49 andere wetenschappers uit binnen- en buitenland mee en 36 toeristen.

Route van de expeditie editie 2022

Tijdens mijn verblijf stelde ik mezelf vaker een confronterende vraag. Ik was me er eens te meer van bewust was hoe menselijk handelen heeft geleid tot opwarming van de aarde. Ook vroeg ik me af in hoeverre we bereid zijn ons eigen gedrag aan te passen om verdere opwarming te voorkomen. Zo werd er bijvoorbeeld een keer een barbecue georganiseerd op het schip waarop we verbleven. Ik dacht: 'Hoe serieus nemen mensen onze ondervindingen als we zelf vlees braden voor veel mensen op een energie slurpende boot in een gebied waar de gevolgen van klimaatverandering extreem zijn?' We helpen op deze manier zelf mee aan het opwarmen van de aarde.

Ik neem jullie graag mee in de inzichten die ik tijdens deze expeditie heb gekregen.

Je hoort de gletsjer smelten

“Er is een ijsbeer gesignaleerd aan de kust!”, klonk het om 7 uur ‘s ochtends door de speakers. Ik was meteen wakker en rende naar het dek. Toen was iedereen nog enthousiast om een ijsbeer in het wild te zien. Maar die euforie was van korte duur omdat de ijsberen ons uiteindelijk hinderden in ons onderzoek. Daardoor konden we niet aan land.

Na een paar mislukte pogingen om te landen kwamen de ijsberen mijn strot uit. “Weer één?” Toen de tijd begon te dringen, gingen we toch maar met twee rubberbootjes aan land aan de zuidkant van Barentsøya, hoewel er drie ijsberen waren gespot in de omgeving. We waren op weg naar het meer Andsjøen waar in 2015 al een boorkern was genomen en waar we dit jaar in een klein rubberbootje sediment monsters (in de volksmond blubber) met informatie van de jaren daarna tot nu gingen halen voor mijn afstudeeronderzoek. Mijn onderzoek moet een beter inzicht geven in de klimaatveranderingen van het verleden tot de dag van vandaag. Die gegevens zijn opgeslagen in de verschillende bodemlagen van het meer.

Materiaal van boorkern in zakjes doen met Wim Hoek

De klimaatverandering was pijnlijk goed te zien en te horen bij verschillende uitstapjes. Zo voeren we met rubberbootjes onder meer langs een gletsjer. Nu snap ik waar de inspiratie van de “wall” van de serie Game of Thrones vandaan

komt: wat een gigantisch hoge muur ijs glijdt daar het water in! Wat bijzonder confronterend was aan deze ervaring was dat je hier goed kon zien dat het warmer wordt op aarde. Je vaart door water wat een paar jaren geleden nog bevroren was. Het was extra indringend omdat je de gletsjer en het ijs eromheen kon zien en horen smelten wetende dat je op dat moment machteloos staat. De vraag die ik mezelf stelde was of we echt machteloos zijn of dat we onze macht verkeerd gebruiken?

De "wall" van Game of Thrones in real-life

Paradoxen van een expeditie

Tijdens deze 9-daagse expeditie vroeg ik me ook af of ik hier wel hoorde te zijn. Ik hou van anders zijn dan het gemiddelde. En helaas wil ook ik graag unieke plekken bezoeken. Poolreiziger zijn, past in dat plaatje, want het is niet veel mensen gegeven om zo'n reis te maken. Maar als zo weinig mensen de kans krijgen om het Noordpoolgebied te bezoeken, hoort deze expeditie er dan wel te zijn?

Ik troost me met de gedachte dat door mee te gaan op een onderzoeksschip, ik iets heb kunnen bijdragen. Net als voor de toeristen. Om hen een goed gevoel te geven was tijdens deze expeditie het woord "toeristen" taboe en werd "wetenschapsondersteuners" gebruikt. Hopelijk is de positieve impact van deze expeditie groter dan de negatieve impact.

Ankerpunt voor de Negribreen gletsjer

Wat me ook aan het denken zette, was dat in Svalbard de natuur voorop staat en wij mensen die niet mogen verstoren. Zo mochten we niet aan land als we een ijsbeer zagen omdat we anders zijn gebied verstoorden. Het is zelfs zo dat als jij een ijsbeer doodschiet, omdat je wordt aangevallen, de politie langskomt om een soort CSI-onderzoek te starten of jij het dier wel met de juiste reden hebt gedood. Waarom gaan we opzij voor een enkele (!) ijsbeer, terwijl in Nederland er zo veel dieren geslacht worden per dag? Omdat de ijsbeer hier woont; wij zijn op bezoek en de ijsbeer heeft ons niet uitgenodigd dus mogen we ook zijn omgeving niet verstoren.

De natuur in Svalbard staat dus voorop en wij, als mens, komen daarna pas. Idealiter leven we samen met de natuur in balans. Echter zijn we (helaas) met te veel mensen, dus moeten we onszelf in de meeste gebieden op aarde op nummer 1 zetten om te overleven. Mijn vraag is wel als de ijsbeer hier hoort, waar horen wij dan? Wij hebben ons zo vermenigvuldigd dat we onze wereld maar uitbreiden en dat voor alle andere organismes (indirect) verkleinen. Zo ver gaand dat ijsberen de bewoonde wereld gaan opzoeken en we het vee hutjemutje in een schuur zetten.

Ik ben nooit volledig vega(n) geweest omdat de gedachte overheerste dat het vee in Nederland nou eenmaal de pechgeneratie van de dierenwereld was, die

door ons deze rol heeft gekregen. Maar aangezien ik óók van de zogenaamde pechgeneratie ben, besepte ik me dat het extreem oneerlijk is wat er gebeurt. En waarom hoort een ijsbeer dan niet bij de pechgeneratie? Naar mijn mening omdat wij, als toerist en wetenschapper, niet thuishoren in het land van de ijsbeer. Maar ik ben er dus ook van overtuigd dat het vee niet thuishoort in onze wereld. Zelfs als we het vee netjes een uitnodiging hadden gestuurd, was het vee daar zeker niet op ingegaan.

Een plek bezoeken waar de natuur op nummer 1 staat, zet jezelf en de mens in een ander perspectief. De ijsmuren, de steile bergen, de groene moerassige gletsjers schreeuwden naar mij: "Je hoort hier niet en laat het intact". Toch heb ik me nog nooit zo dichtbij de natuur gevoeld. Dit is één van de paradoxen die het Noordpoolgebied met zich meebrengt. Ik vond het in het begin van de expeditie lastig te begrijpen dat wij als mens niet superieur zijn. Als kind wordt dat idee met de paplepel ingegoten in Nederland: je bent vrij, je mag gaan en staan waar je wilt en zeggen wat je wilt. Maar nu wordt het tijd om gewoontes aan te passen en in te leveren op die vrijheden. Aanpassen is iets wat de natuur al jaren doet. Nu zijn wij aan de beurt. Gelukkig kunnen wij net als de natuur ons aanpassen om zo onze eigen gecreëerde naderende ondergang te vertragen. Want ooit, ja ooit, gaat de natuur verder zonder ons als storende factor.

Moerassige toendra

Geleerde lessen

Tijdens de expeditie beleefde ik ook bepaalde emoties sterk. Angst, stress en boosheid om keuzes en beleid van anderen en schaamte voor die van mezelf. Ik probeer mijn gedrag nu aan te passen om mijn impact op de klimaatverandering te minimaliseren. Zo ben ik nu wel vegan, is mijn kledingkast voor 99 procent gevuld met tweedehands en heb ik net 'niet vliegen binnen Europa' op de voor altijd voltehouden to-do lijst gezet.

Echter als wetenschapper, moet je objectieve informatie blijven verstrekken (nog zo'n paradox). In de dagen voor, tijdens en na de SEES verschenen er meerdere nieuwsberichten over de expeditie en werd het belang van klimaatengagement belicht. Er kwamen artikelen met foto's van Wim Hoek, Willem van der Bilt en mij onder andere in dagbladen Trouw en het AD en verschenen we een paar keer op het acht uur journaal van de NOS. Ik werd zelfs al herkend door Nederlandse toeristen toen ik op weg was naar huis. Door deze publiciteit besef ik nu pas dat naast onderzoek doen het heel belangrijk is om je verhaal te delen om te proberen mensen en systemen in beweging te krijgen richting een balans tussen de aarde bewonen en bewaren. Richting een groenere wereld kan ik niet zeggen, want ik had liever Svalbard toch een stuk witter aangetroffen.

Geïnterviewd worden door de NOS met confronterende vragen (foto door Rob Buiter)

A huge thanks to all the people I met, spoke to, and shared this incredible experience with! Especially thanks to Wim Hoek and Willem van der Bilt to be part of the lake coring group. If you want to read and see more about my experiences (in English) please read my [blog](#).

TAGS: [SPITSBERGEN](#) | [KLIMAAT](#) | [AARDWETENSCHAPPEN](#)

Share this article

Wat vind jij hiervan?

16 Responses

Leuk

Grappig

Geweldig

Verbaasd

Boos

Verdrietig

0 Reacties

Inloggen ▾

Start de discussie...

MELD AAN MET

OF REGISTREER JE BIJ DISQUS

Naam

Sorteren op Nieuwste ▾

Reageer als eerste.

Abonneren Privacy Do Not Sell My Data

ADVERTENTIE

testalize.me

**Niet helemaal zeker
van je zaak(je)?**

[Zoeken](#)

[Archief Ublad](#)

[Over DUB](#)

[Adverteren](#)

[Disclaimer](#)

[Nieuwsbrief](#)

[Tip de redactie](#)

[Privacy](#)

DUB |

The independent news site of Utrecht University